

- רסו -

הצעה להתקין הוספת אמירת פסוק אחרי התפילה

בה"י, ג' לס' "ברוך אתה בבאך" [י"ז אלול] תשנ"ה

לכבוד הרה"צ שהיוח"ס כו' הרב ר'... שליט"א.

1234567

תודה לקל ותשבחות להשי"ת למלאות חמשים שנה להצלתו מידי הרשעים הצוררים ימ"ש, וזכה לבנות היכלות - בתי מדרשות בארץ ישראל, ויה"ר שיאריך הש"י ימיו ושנותיו מתוך בריאות ושמחת הנפש, כדי שיוכל לעבוד השי"ת, כרצונו.

1234567

נידון שאלתו בענין הוספת ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל וגו', אחרי עלינו, שאמר בשם אחי אדמו"ר בית ישראל זצ"ל, מפיו לא שמעתי, אבל כ"ק אאמו"ר הגה"ק אמרי אמת זצ"ל אמר בשקט אחרי עלינו שמע ישראל וגו' פסוק ראשון, אבל לא שינה את מנהג הקהל, וכל הקהל בגור היה מסיים כנהוג, ולפיכך לא אוכל לשנות מנהג הקהל המקובל, שלא נהג אבי זצ"ל לשנותו, יש נהוג עלמא, נהרא נהרא ופשטיה, ואמרו חז"ל [ביצה ד:]: "הזהירו במנהג אבותיכם" - מדור דור.

ולבסוף הנני כופל בברכה, ויה"ר שיתברך מעלתו בכתיבה וחתימה טובה ושנה טובה יחד עם כל אחב"י, שירחמם הש"י בשעה קשה זו, יושיעם ויגאלם בגאולה שלימה בב"א.

- רסז -

הפרשיות שנהגו לומר בהנחת תפילין דר"ת

בה"י, יום ה' ג' תמוז תשל"ב, פעיה"ק ירושלים ת"ו

לכבוד ידיד בן ידיד הרב המופלג הרב... שליט"א.

שלום וברכה. תודה רבה בעד מכתבו.

בנידון שאלתו על קריאת פרשת ציצית בתפילין של רבינו תם, הנה מנהג העולם לומר כל שלשת הפרשיות של קריאת שמע (וגם הרב

לוריא"ט שבספרו משיב הלכה [ח"א סי' שכב] כתב לא לומר פרשת ציצית, הביא שם בספרו דברי חפץ שמנהג העולם לומר פרשת ציצית¹. וכן כתבו בל סידורי המקובלים של נוסח האר"י ז"ל. בסידור רבי אשר כתוב לומר כל ג' פרשיות ק"ש עד אני ה' אלקיכם בתפילין של רבינו תם. וגם בשאר סידורי האר"י מוזכר לומר ק"ש, או כל ק"ש בתפילין דר"ת.

מענין, הרב מליאדי ז"ל בסידורו לא מציין כלל לומר פרשת קדש ווהיה כי יביאך בתפילין דרש"י, אלא בתפילין דר"ת להגיד ק"ש ויש נוהגין לומר גם קדש ווהיה כי יביאך (בתפילין דר"ת דוקא כ"א).

בסידורי אשכנז המדויקים כגון סידור של"ה לא מוזכר כלל תפילין דר"ת (כוונתי גם לסידורים הקדמונים, כי האחרונים בטח כבר נמשכו אחרי הגר"א ז"ל שבעצמו לא הניח תפילין דר"ת). בסידורי הספרדים (לרבות סידור רבי יעקב עמדין שנהג כמותם בהרבה דברים) ענין זה לא מופיע בכלל, כי הם הניחו תפילין דרש"י ור"ת ביחד, ולפיכך ממילא אמרו ק"ש כל ג' פרשיות בברכותיהן בתוך התפילה כשהם חבושים גם בתפילין דרש"י וגם דר"ת.

אני מורגל לומר ג' פרשיות כמנהג העולם, ואיני יכול לזכור אם גם כ"ק אבי מורי זצ"ל עשה כן, אני זוכר בעיקר את שנותיו האחרונות של אאמו"ר זצ"ל, שבהן אמר רק פרשה אחת (עד והיה אם שמוע) בתפילין

יט. הגר"ר חיים פינחס לוריא ז"ל מו"צ בלודו' מח"ס שו"ת משיב הלכה ודברי חפץ (לודו' תרפ"ג).

כ. וז"ל שם: "המניח תפילין דרבינו תם צ"ל קריאת שמע שלש פרשיות או רק שני פרשיות שמע והיה אם שמוע. תשובה: יאמר רק שני פרשיות לבד. ובדברי חפץ שם: בשו"ע או"ח סי' לד ס"ב כתב המחבר וזה הלשון, ואחר התפילה יניח של רבינו תם בלא ברכה ויקרא בהם שמע והיה אם שמוע כו', ומאד יש להפליא על האומרים בתפילין דרבינו תם גם פרשת ציצית, וראיתי שיראים וגם שלמים נהגו כן ולא אדע מנא להו דבר זה". (ועי' מאסף לכל המחנות סי' לד ס"ק יג).

כא. ועי' גם בשערי תשובה סי' לח ס"ק יב שאחר שציין להמנהג לקרוא הפרשיות של קדש והיה כי יביאך (עי' מגן אברהם סי' כה סק"ו ובשער הכולל על סידור הרב פרק יא אות מא) כתב: "והעולם נהגו לומר קדש והיה כי יביאך וקריאת שמע בתפילין של ר"ת שמניחים אחר התפילה, ויש מדקדקים לומר גם בשל רש"י קדש והיה כי יביאך קודם ברוך שאמר, והנהג כן אם לא אמר קודם ברוך שאמר אין לסמוך על מה שיאמר אח"כ בתפילין של ר"ת, אלא יקרא קדש והיה כי יביאך קודם שיחלוץ של רש"י". וע"ע פרי מגדים סי' כה באשל אברהם סק"ו: "והמניחין תפילין דרבינו תם קורין ד' פרשיות אז".